

Op weg naar een nieuw land

‘Het is niet meer veilig, we moeten zo snel mogelijk weg!’ Deborahs moeder roept het wanhopig uit. ‘Je hebt gelijk, Esther, maar waarheen? Ze houden de Duitsers niet meer tegen, ze willen alle Joden uitroeien, we zijn nergens meer veilig.’ Ook Deborahs vader is het er mee eens. | Anne-Mirthe van der Ree

Deborah staat in de hal en hoort het aan, de rest van het gesprek hoort ze niet meer, ze voelt een brok in haar keel. Deborah denkt terug aan jaren geleden, ze weet er weinig meer van, maar toen waren ze van Duitsland naar Nederland gereisd. Haar vader zocht werk en in Duitsland was er amper werk. Sinds een paar jaar was het erg onrustig in Duitsland. In Nederland hadden ze er nog niet zoveel last van, totdat Nederland ook werd aangevallen. En nu, nu is het hier niet meer veilig. Ze hoorde het haar moeder zeggen.

Deborah vlucht naar boven en ploft op haar bed neer. Dit wil ze niet, ze wil niet naar een ander land vluchten, ze wil niet weg van haar vriendinnen, weg van haar familie, weg van haar leven, weg van alles. De tranen rollen over haar wangen. Ze voelt een paar zachte haartjes op haar wang kriebelen. Het is Guusje, de puppy van Deborah, ze legt haar hoofd op het kleine, zachte hondenlijfje. En het enige wat ze nog kan denken is de vraag, de vraag die nooit iemand echt zou kunnen beantwoorden: waarom? Waarom precies wij?

Deborah kijkt verslagen voor zich uit. Vandaag is het zo ver. Weken, dagen, uren heeft ze tegen dit moment opgezien. Het afscheid. Of nou ja, afscheid? Ze konden bijna geen afscheid nemen, want ze moesten zo snel mogelijk weg, weg naar Zwitserland, want daar is het veilig, daar kunnen de Duitsers niet komen, beweerde iedereen. Ze wist niet of ze het moest geloven, maar ze had geen keus. Ze moesten vluchten, 832 kilometer hier vandaan, 832 kilometer weg van haar vriendinnen. ‘Niet aan denken!’ spreekt ze bevelend tegen zichzelf.

Deborah zucht en tekent figuurtjes op het raam. Het wordt een lange en gevaarlijke reis. Misschien kan ze wel wat slapen, in de hoop dat als ze

wakker wordt het allemaal een nachtmerrie schijnt te zijn.

Halverwege de nacht schrikt ze wakker, ze knipt met haar ogen en het duurt een paar seconden voor ze weet waar ze is. Ze kijkt om zich heen en ziet dat ze stilstaan op een verlaten landweggetje. Ze hoort stemmen en een paar seconden later gaat de autodeur open. Ze ziet een oudere vrouw met een behuild gezicht. Ook ziet ze een meisje van ongeveer haar leeftijd.

‘Hoi, ik ben Esther’, zegt het meisje verlegen.

Deborah kijkt een beetje verbaasd op.

‘We willen een stukje meerijden’, legt de vrouw al uit.

Vragen borrelen in Deborah omhoog. Hoe heten ze? En waarom liepen ze hier zo alleen? Heeft het meisje geen vader? Het meisje schuift naast haar op de autobank, en Deborah geeft een kleed aan, dat het meisje gretig aanpakt. De motor start weer en even later rijden ze weer verder op het landweggetje. Een lange tijd blijft het stil, iedereen slaapt, maar Deborah kan de slaap niet vatten. Stiekem bestudeert ze het meisje. Ze heeft lang, zwart haar wat is samengebonden in een losse vlecht. Opeens bedenkt Deborah dat ze nog een spel in haar tas heeft zitten. Ze heeft het er op het laatste moment nog in gestopt. Ze deed dat spel altijd met opa, altijd, en ze heeft nog nooit gewonnen. Met een glimlach denkt ze terug aan die momenten, het voelt lang geleden, te lang. Het idee dat ze dat misschien wel nooit meer kan doen, benauwt haar. Ze denkt terug aan de woorden die opa had gezegd toen ze weggingen: ‘Hou je taai, kind, ik zal altijd van je houden!’

Er rolt een traan over haar wang. Ze voelt een arm om zich heen en een stem die fluistert: ‘Het komt goed, ik weet wat je voelt, maar samen komen we

er wel door!' Ze kijkt verbaasd op en ziet dat het Esther is. 'Ik dacht aan opa.' Haar stem trilt. 'Ik snap het Deborah, wat mijn vader...' Esthers stem hapert even... 'altijd zei is dat je in zulke donkere momenten je zegeningen van God moet tellen, en dat je aan de goede herinneringen moet blijven denken, zo blijf je sterk.'

Deborah hoort een snik in haar stem. 'Dat is zo, zo lastig, Esther, ik probeer het echt, maar het lukt niet. Bij elke fijne herinnering word ik weer zo verdrietig. Ik wil dat het wordt zoals vroeger, toen de Duitsers er nog niet waren.' Deborah zucht wanhopig. 'Je hoeft het echt niet te vertellen, Esther, maar wat is er met je vader gebeurd?' vraagt Deborah voorzichtig.

'Hij... hij is opgepakt, meegenomen, ik weet niet waar hij is, niemand weet het', fluistert Esther langzaam, en Deborah hoort wanhoop in haar stem. En heel zachtjes, zo zachtjes dat niemand het hoort, alleen Deborah zelf, fluistert ze: 'Maar ik ben het allemaal doorgekomen door een tekst uit Mattheüs 11 vers 28: *komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijn, en Ik zal u rust geven.*'

'Aussteigen!'¹

Deborah wordt wakker van harde stemmen. Het is vroeg in de ochtend en ze staan ergens op een pleintje. Deborah kijkt om zich heen en ziet dat Esther een wit gezicht heeft. Ze kijkt naar buiten en schrikt. Ziet ze het goed? Daar staan Duitsers. Deborah voelt paniek naar boven komen.

De soldaten bevelen dat ze uit de auto moeten stappen. Houterig schuift ze de auto uit.

'Kommen!'² snauwt de ene soldaat. Zij, haar moeder en vader worden stevig vastgepakt door een wat jongere soldaat. Angstig kijkt Deborah om zich heen. Wat gaat er gebeuren?

In een stevig tempo lopen ze naar een gebouwtje. Esther en haar moeder worden mee naar binnen genomen door de andere soldaat. Nu pas merkt Deborah hoe koud het is. Hoelang gaat het nog duren? En wat gebeurt er nu met Esther?

Na ruim een uur wachten, gaat plotseling de deur open, de oudere soldaat loopt naar buiten samen met Esther en haar moeder, hij bindt ze vast aan een stoel en kijkt afkeurend naar Deborah en haar ouders en snauwt dat ze moeten meekomen.

Opeens gaat alles heel snel, de jongere soldaat slaat met een metalen stok op het hoofd van de oudere soldaat zodat die bewusteloos neervalt, 'Lauf weg, schnell!'³ roept hij gejaagd.

Deborah weet niet wat ze moet doen, waar moeten ze heen? Ze kan Esther hier toch niet alleen met haar moeder achterlaten? De soldaat maakt haar nog een keer duidelijk dat ze weg moet rennen. 'Deborah, ren weg, doe het voor mij.' Esther kijkt haar smekend aan.

'Ik kan het niet, Esther.' Wanhopig roept ze het uit. 'Doe het voor mij', fluistert Esther, ze duwt een briefje in haar hand.

Mama pakt haar bij haar hand en samen met papa rennen ze weg, Deborah weet niet hoe lang ze hebben gerend, maar het lijkt uren, uren, totdat ze niet meer kan en in de armen van haar vader neervalt.

*'Deborah,
ren weg, doe
het voor mij.'*

'Deborah, wakker worden! Er is iemand die ons wil helpen!'

Deborah kijkt verdwaasd om zich heen. Ze ziet een man met blond

haar die haar vriendelijk toeknikt. 'Hallo, ik breng jullie naar een veilige plaats, het komt wel goed!'

Deborah knikt maar een beetje. Wat heeft ze die woorden de laatste tijd veel gehoord. 'Het komt wel goed', ze gelooft er niks meer van, alles gaat fout. Ze is Esther kwijt, Esther, ze kent haar niet eens goed, maar toch, toch hadden ze een band die niet te beschrijven is. Een speciale band. Die ze nooit, maar dan ook nooit zal vergeten.

Plotseling ontdekt ze dat ze nog een briefje in haar jaszak zit. Het briefje wat Esther me gaf, ik was het helemaal vergeten, bedenkt ze met een schok.

Ze maakt het briefje open en ziet in mooie letters staan:

Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijn, en Ik zal u rust geven.

Tranen rollen over haar wangen, het lijkt wel alsof God dit speciaal tegen haar zegt, als troost, een zware last valt van haar schouders af, het zal altijd lastig blijven en ze zal Esther nooit vergeten, maar nu wordt haar last gedragen door iemand anders. Een gevoel van opluchting en dankbaarheid stroomt door haar heen, en voor het eerst in lange tijd merkt ze dat God voor hun zorgt. Eerbiedig vouwt ze haar handen en dankt God voor al Zijn zegeningen. ■

1. Uitstappen

2. Meekomen

3. Ren weg, snel!

